

ХТІ та порівняння музичного життя різних вищих навчальних закладів України того часу.

Сухомлин Д.В.
Науковий керівник: к. філол. н., доц. Красіков М.М.
НТУ «ХП»

Б. ІГНАТОВИЧ – ПОНЕР АВАНГАРДНОЇ ФОТОГРАФІЇ, СТУДЕНТ ХП

Актуальність теми зумовлена тим, що історія НТУ «ХП» – це не лише розвиток інженерних шкіл, а й внесок його вихованців у світову культуру. Однією з маловідомих постатей, пов'язаних із ХП, є Борис Васильович Ігнатович (1899–1976) – один із лідерів радянського фотоавангарду, засновник школи фотожурналістики, чия творчість поєднала технічне мислення та новаторський художній підхід.

Борис народився 1899 р. у м. Слуцьк. У роки 1-ї світової війни та революційних подій він працював у редакціях провінційних і столичних газет, зокрема у харківських виданнях. Саме журналістська практика сформувала його відчуття документа й репортажу, яке згодом органічно перейшло у фотографію. За матеріалами біографічних джерел Ігнатович згадується як вільнослухач Харківського технологічного інституту, 1918 року він вчився на механічному факультеті. Імовірно, він не завершив навчання, однак сам факт згадок про ХТІ в біографіях фотомитця важливий. Про повсякденне студентське життя Ігнатовича відомо небагато, однак загальна характеристика ХТІ дає уявлення про інтелектуальний контекст. Інститут поєднував фундаментальну підготовку з практикою в майстернях та лабораторіях, приділяв значну увагу вивченню конструкцій машин і принципів роботи технічних пристроїв. Для майбутнього фотографа це означало виховання «інженерної оптики», що пізніше проявилася в любові до індустріальних мотивів, чітких ліній і конструктивної композиції в його знімках. До того ж в ХТІ діяв фотогурток, і, можливо, Борис був його членом або, принаймні, спілкувався з тими, хто захоплювався фотосправою. У 1920-х роках Ігнатович

переходить від суто газетної роботи до фотожурналістики. Перші фоторепортажі він знімає на компактний апарат «Kodak», а його знімки поступово з'являються в журналах «Советское фото», «Огонёк», «Современная архитектура». Як фотокореспондент він документує індустріалізацію, будівництво нових об'єктів, повсякденне життя робітників і селян, поєднуючи соціальне замовлення з експериментальною композицією. Кінець 1920-х –початок 1930-х років стали періодом найяскравіших пошуків митця. У творчому об'єднанні «Октябрь» він разом з Олександром Родченком формує нову мову радянської фотографії. Для його стилю характерні незвичні ракурси знизу та зверху, активні діагоналі, різкий контраст світла й тіні, великі плани, що наближають реальний об'єкт до абстракції. Участь у міжнародній виставці «Film und Foto» 1929 року закріплює за Ігнатовичем репутацію одного з провідних фотографів-авангардистів. У 1930-х роках він працює не лише як фотограф, а й як кінодокументаліст, створює фільми про мистецтво, індустрію, електрифікацію країни, співпрацює з журналом «СССР на стройке» та інформаційними агентствами. Навколо нього формується «бригада Ігнатовича» – коло учнів і однодумців, які працюють у великих міських газетах і фактично становлять окрему школу репортажної фотографії. Під час 2-ї світової війни Ігнатович є військовим фотокореспондентом, знімає фронтові події та повсякдення бійців, а після війни одним із перших активно працює з кольоровою фотографією. Він співпрацює з провідними видавництвами, виступає консультантом фотолабораторій, організовує персональні виставки. Його творчість посідає помітне місце в історії радянської та світової фотографії. Таким чином, постать Б. Ігнатовича демонструє важливий для історії ХХІ сюжет взаємодії технічної освіти й гуманітарної творчості. Навчання в ХТІ сприяло формуванню його раціонального, «конструктивного» бачення світу, яке поєдналося з художньою сміливістю авангарду. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на глибше вивчення архівних документів ХХІ щодо його студентських років та аналіз впливу «школи Ігнатовича» на сучасні стандарти репортажної фотографії.